

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Бурятия
МКУ «Закаменское РУО»
МАОУ «Цаган-Моринская СОШ»

ПРИНЯТО
на заседании
педагогического
совета
МАОУ «Цаган-
Моринская СОШ»
Протокол №1
от «27» августа
2024 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора по
УВР

Галданова С.З.

УТВЕРЖДЕНО

Директор МАОУ
«Цаган-Моринская
СОШ»

Приказ №28 от «27»
августа 2024 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
учебного предмета «Родной (бурятский) язык»
для обучающихся 7 класса

Составитель: Галданова С.З.,
учитель бурятского языка и литературы

у. Цаган-Морин 2024 г

ТАЙЛБАРИ БЭШЭГ

«Буряад хэлэн» гэхэн курсын ажалай программа хадаа Россиин Федерациин хуралсалай Министерствын тогтоолнууд дээрэ үндэхэлжэ зохёогдоһон хуралсалай программа болоно:

- Федерального закона от 29.12.2012 № 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;
- приказа Минпросвещения России от 22.03.2021 № 115 «Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования»;
- приказа Минпросвещения России от 18.05.2023 № 370 «Об утверждении федеральной образовательной программы основного общего образования» (далее – ФОП ООО);
- приказа Минпросвещения России от 31.05.2021 № 287 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования» (далее – ФГОС ООО третьего поколения);
- Закона Республики Бурятия от 13.12.2013 № 240-V «Об образовании в Республике Бурятия»;
- Закона Республики Бурятия от 10 июня 1992 г. №221-XII «О языках народов Республики Бурятия» (с изменениями и дополнениями);

Тус программа гүрэнэй ФОП, Буряад Республикын хуралсалай болон эрдэм ухаанай министерствын туршалгын программа дээрэ үндэхэлэгдэнэ. Буряад дунда хургуулида түрэлхи литература хуралсалай предмет болгогдожо, үзэгдэжэ байдаг гээшэ. Энэ программа мүнөө үесын ФОП баримталан, 7-дахи классай «Бэлиг» хэблэлээр гараһан О. Ш. Цыремпилова, Ц. С. Жанчиповагай зохёһон «Буряад хэлэн» гэхэн номдо таарууланхай.

Программын шухала **зорилгонь** хадаа:

1. Хурагшадай түрэлхи хэлэ үзэлгэ хадаа оршон тойронхи байдалые ойлгоходонь, мүн ород хэлэ болон бэшэшье предметүүдые үзэхэ хэрэгтэнь

ехэ туһа хүргэдэг. Гадна һурагшадые болбосоруулха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ туһалха арга боломжотой. Ушар тиимэһээ түрэлхи хэлэнэй үүргые саашань улам дээшэлүүлхэ, энэ предмет заалгыг, хэшээл бүхэнэй үрэ дүнгые һайжаруулха шухала.

2. Багшын шухала зорилгонуудай нэгэниинь хадаа һурагшадые алдуугүйгөөр, зүбөөр бэшүүлжэ һургаха болоно. Бэшэгэй дүримүүдые, сэглэлтын тэмдэгүүдые үзэхэдөө, һурагшад зүбөөр ойлгоод, тэдээнээ алдуугүйгөөр хэрэглэжэ һураха ёһотой.

3. Түрэлхи хэлыг литературатайнь нягта холбоотойгоор зааха хэрэгтэй. Тиихэдээ литературы хэшээлдэ үзэһэн уран зохёолой хэлэ, найруулга, холбоо үгэнүүд, оньһон болон хошоо үгэнүүд, зэргэсүүлгэнүүд, зохид мэдүүлэлнүүд, богонихон текстнүүд гэхэ мэтыг буряад хэлэнэй хэшээлнүүдтэ үргэнөөр хэрэглэхэ шухала.

4. Түрэлхи хэлэ, литературы хэшээлнүүдтэ хэлэлгэ хүгжөөлгэ хараалагданхай. Тиимэһээ изложени болон сочинени бэшэлгэ, хөөрөжэ һургалга гэхэ мэтэ хүдэлмэринүүд дүүргэгдэхэ ёһотой.

5. Буряад хэлэ үзэлгэ бэшэ предметүүдые үзэлгэтэй нягта холбоотой. Жэшээлхэдэ, буряад хэлэндэ түшэглэн, ород хэлэнэй олон ойлгосонуудые һурагшадта ойлгуулжа, хоёрдох хэлэндэнь һургаха зэргэтэй.

6. Ургажа ябаа үетэндэ эрдэм болбосоролой үндэһэ һууриг гүнзэгыгөөр ба бата бэхеэр үгэхэ, тэдэниг ажал дээрэ хэрэглэхэ, дадал шадабаритай болгохо, хүгжэлтын юрэнхы үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ.

ПРОГРАММЫН БҮРИДЭЛ

1. 5-6 классуудта үзэһэнөө дабталга: фонетикэ, лексикэ, морфологи
2. Үйлэ угэ
3. Үйлэ угын удха шанар
4. Үйлэ угэнуудэй бии бололго
5. Үйлэ угын маягууд
6. Үйлэ угын вид
7. Мэдуулһэн тухэл
8. Хандаһан тухэл
9. Причастна тухэл

10. Причастинуудай юумэнэй нэрэ бололго
11. Причастинуудай зохилдол
12. Причастинуудай нюурта ба өөртэ хамаадал
13. Деепричастна тухэл
14. Зуйр угэ
15. Зуйр угэнуудэй удхаараа илгарал
16. Дахуул угэ
17. Дахуул угэнуудэй удха шанар
18. Дахуул угэнуудэй илгарал
19. Холболто
20. Холболто болн холболто угэнуудэй илгарал
21. Ниилэлдуулһан холболтонууд
22. Дахалдуулһан холболтонууд
23. Аянгалһан угэнууд
24. Абяа дуряаһан угэнууд
25. Жэл соо узэһэнөө дабталга

НУРАГШАДАЙ ШАДАБАРИНУУД

Нурагшадай мэдэсэ, шадабариды табигдаха гол эрилтэнууд нурагшад 7-дохи класс дургэхэдээ, иимэнууд шадабаритай болон дадалтай болохо ёһотой:

- хэлэлгэдээ олон янзын үйлэ угэнууды зубөөр хэрэглэжэ нураха;
- причастна болон деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнууды хэлэлгэдээ хэрэглэхэ;
- дутэрхы удхатай холболтонууды зубөөр хэрэглэхэ;
- зуйр угэнуудэй илгаанууды мэдэхэ, зубөөр хэрэглэжэ нураха;
- аянгалһан угэнууды хэлэлгэдээ зубөөр хэрэглэхэ

Предметные компетенции:

- угэ соохи узэгууд ба абяанууды зубөөр илгаруулха, шуулбэрилхэ, аялгануудай ба хашалгануудай илгаа мэдэхэ, буряад болон абтаһан угэнуудэй бэшэгэй дурим мэдэхэ, тэрэниие баримталан, угэнууды болон мэдүүлэлнууды зубөөр угуулхэ, бэшэхэ, угэнууды буриделөөрнь шуулбэрилхэ, юрын мэдүүлэлнууды зохёохо, мэдүүлэлэй юрын гэшууды мэдэхэ,
- юрэ хөөрэлһэн, бодомжолһон, зураглаһан угуулэлнууды илгаруулха. Юрын тусэб табижа шадаха;
- хэлэлгэдээ угэнууды зубөөр хэрэглэжэ нураха;

- мэдүүлэлнүүд хэлэлгэдээ зубөөр зохёож, хэлэж шадаха; дутархы удхатай угнуудыг хэлэлгэдээ хэрэглэх; алдугуйгөөр, зубөөр бэшэж шадаха.

Метапредметные компетенции

- шухала хэрэгтэй мэдээсэлнүүд бэдэрж, компьютер болон интернетэй хусөөр мэдээнүүд олож, хэрэглэж шадаха; шуумжэлэл, шэнжэлэл хэж, дутаг дундануудыг элирүүлж; хэһэн ажалдаа арга боломжонуудыг тааруулж, шалгалта, сэгнэлтэ угэж шадаха; юумыг сасуулж, тааруулж, шалтаг хойшолоной холбоо байгуулж, бодолоо удаа дараалуулан һубаруулж шада.

Личностные компетенции:

- буряад хэлээ буряад арадай үндэһэн-болбосорой нангин баялиг гэж ойлгохо;
- түрэл хэлэндээ дуратайгаар, хүндэтэйгөөр хүмүүжэх;
- хэлэнэй баялигыг грамматическа аргануудыг өөрынгөө хэлэлгэдэ хэрэглэж, бодож байһан бодолоо тэрэнэй хусөөр хэлэж шадаха.

Коммуникативные УУД:

- бэе бэе шагнаж, дуулж шадаха; хэлэнэй аргануудыг хэлэлгэдэ хэрэглэж, өөрынгөө хараа бодол хэлэж шадаха;
- бэшэг дээр, аман хэлэлгээр хэрэгтэй мэдээсэл дамжуулж шадаха;
- асуулта хэж, хүнэй һанал бодол ба өөрынгөө һанамжа хэлэж шадаха;
- хэж байһан юумэнэйнгээ зорилгонуудыг, хамта дуургэх ажалайнгаа тусбуудыг, яаж тэрээнээ дуургэхыг элирхэйлж шадаха;
- олоһон мэдэсээр нүгөөдэтээ хубаалдаж, үр дүнтэй бодол абаха; бэе бэе хүндэлж, нүгөөдэдөө анхаралтайгаар хандаха.

Регулятивные УУД:

- олоһон мэдэсһээ уламжалан, үшөө мэдэхгүй юумэн тушаагаа зорилго табиха;
- тусблэлгэ, удаа дараалуулан хоорондын зорилгонуудыг табижа, ямар дүндэ ерэхээ уридшалан мэдэх;
- сэгнэлтэ хэхэдээ, юу ойлгоһоноо, үшөө юу ойлгож абахабиб, хэр зэргэ шанартайгаар ойлгообиб гэж, хэһэн ажалаа сэгнэж шадаха;
- эрмэлзэл зоригоо суглуулж, бэрхэшээлнүүдыг дабаж шадаха.

ПРОГРАММЫН БАЙГУУЛГА БА УДХА

Дабталга (7 час)

Юумэнэй нэрын морфологическа шанар шэнжэнүүд. Юумэнэй ба түлөөнэй нэрэнүүдэй нюурта, өөртэ хамаадал. Шанарта ба харилсаата тэмдэгэй нэрэнүүдэй илгаа. Тоогой нэрэнүүдые хэлэлгэдээ хэрэглэлгэ.

Дайбар үгэнүүдэй үйлэ, шанар тодорхойлолго. Тэдэниие мэдүү-лэлнүүд соо хэрэглэлгэ.

Үйлэ үгэ (48 час)

Эхин класста үйлэ үгэ тухай үзэһэнөө дабталга.

Үйлэ үгын удха. Тэрэнэй морфологическа шэнжэнүүд ба синтак-сическа үүргэ. Үйлэ үгыг мэдүүлэлэй хэлэгшэ болгон хэрэглэлгэ.

Үйлэ үгын һуури. Үйлэ үгын мэдүүлһэн, хандаһан, причастна, деепричастна түлэбүүд. Үйлэ үгын нюурай зүйр үгэнүүдые абалга. Үйлэ үгын бии бололго.

Причастинуудай зохилдол, хамаадал.

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд. Тэдэнэй сэглэлтын тэмдэгүүд (юрэнхы ойлгосо). Тухалагша үйлэ үгэнүүд.

Элдэб янзын үйлэ үгэнүүдые, причастна болон деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ. Үйлэ үгэ-синонимуудые хэлэлгэдээ олоор хэрэглэжэ һуралга.

Дахуул үгэ (7 час)

Тухалагша хэлэлгын хубинууд тухай юрэнхы ойлгосо. Дахуул үгэнүүд тухай ойлгосо. Дахуул үгэнүүдэй бии бололго.

Дахуул үгэнүүдэй дахаһан үгынгөө залгалтануудые абалга.

Холболто (19 час)

Холболто тухай ойлгосо. Юрын ба бүридэмэл холболтонууд. Ниилэлдүүлһэн ба дахалдуулһан холболтонууд тухай ойлгосо. Дүтэрхы удхатай холболтонуудые хэрэглэхэ шадабаритай болголго.

Зүйр үгэ (11 час)

Зүйр үгэнүүд тухай ойлгосо, тэдэнэй илгарал. Зүйр үгэнүүдые хамаатай үгэтэйнь сугтань ба амяарнь бэшэхэ дүрим.

Нюурай зүйр үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэн, хамаатай үгынь хойно залгалга.

Зүйр үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ.

Аянгалһан үгэ (3 час)

Аянгалһан үгэнүүдэй удха, тэдэнэй хэлэлгэ соохи үүргэ. Абьяа дууряаһан үгэнүүд.

Аянгалһан үгэнүүдые хоолойн аялгаар илгалга. Аянгалһан үгэнүүдэй хойно запятой ба шангадхалай тэмдэг хэрэглэлгэ. Аянгалһан үгэнүүдые хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ.

Жэлэй һүүлдэ дабталга (9 час)

Үйлэ үгэнүүдэй синтаксическа үүргэ.

Причастна ба деепричастна дахуулалнуудтай мэдүүлэлнүүд. Тэдэниие хэлэлгэдээ зүбөөр хэрэглэлгэ; нугалбаритайгаар хэлэлгэ, уншалга. Дахуул үгэнүүдые зүбөөр хэрэглэлгэ. Нюурай зүйр үгэнүүдые дабталга. Аянгалһан үгэнүүдтэй мэдүүлэлнүүдые зүбөөр хэлэлгэ ба уншалга.

Холбоо хэлэлгэ хүгжөөлгэ (10 час)

Текст ба тэрэнэй хубинуудые дабталга. Яряанай хэлэнэй, эрдэм шэнжэлгын, тусхайта хэрэг дансын, уран зохёолой найруулал тухай дабтаха. Ниитын найруулал тухай юрэнхы ойлгосо үгэхэ.

Кинофильмын, радио болон теледамжуулгын удхаар хуряангы найруулга бэшэлгэ.

Уран зохёолнууд сооһоо гол үйлэдэгшэ нюурнуудай (жэшээн, «Хиртэһэн һараһаа» Радна үбгэнэй, «Нэгэтэ һүниһөө» Холхойн Хандын г. м.), мүн танил дүтэ хүнэйнгөө характеристикэ (тодорхойлго) бэшэлгэ.

Юрэ хөөрэхэн текстээр үйлэдэгшэ нюурай характеристикэ харуулһан дэлгэрэнгы найруулга.

Газаа түхэлөөрнь хүниие ажаглан хадуужа абаһанаа харуулһан зохёолго, мүн зураг хаража зохёолго бэшэлгэ.

Ямар нэгэ юумые, байгаалие, ажал хүдэлмэрие ажаглан хадуужа абаһанаа тодорхойлон зохёолго.

Уран зохёолһоо найн ба муу талын үйлэдэгшэ нюурнуудай характеристикэ зэргэсүүлэн хөөрөжэ үгэлгэ.

Уншаһан ном тухай найшаал бэшэлгэ.

Шудалан үзэжэ байгаа уран зохёолой нэгэ хэһэгээр дэлгэрэнгы ба хуряангы найруулга бэшэлгэ.

КАЛЕНДАРНА-ТЕМАТИЧЕСКА ТҮСЭБЛЭЛГЭ

№ п/п	Темэ	Саг			Үзэхэ саг
		хамт а	Шалгалт ын хүдэлмэри	Практиче ска хүдэлмэри	
	Турэл буряад хэлэн	1			
	5-6-дахи класста үзэхэнөө дабталга	1			
	Фонетика, графика. Орфоэпии, бэшэгэй дурим	1			
	Лексикэ, лексикологи Фразеологии	1			
	Угын бии бололго, угын буридэл, хэлэгийн хубинууд.	1			
	Холбуулал. Мэдуулэл	1	1		
	Хэлэлгэ хугжоолгэ.	1			
	Уйлэ угын удха шанар	1			
	Уйлэ угын мэдуулэл сохи уургэ.	1			
	Уйлэ угын анхан ба гараһан һуури.	1			
	Уйлэ угэнуудэй бии бололго.	1			
	Уйлэ угэнуудэй бии бололго	1			

	Уйлэ угын маягууд	1			
	Уйлэ угын вид	1			
	Х.х. Зохеолго.Багшын үзэмжөөр	1			
	Уйлэ угын тухэлнууд	1			
	Мэдуулһэн тухэл	1			
	Мэдуулһэн тухэл	1			
	Х.х. Угуулэл.	1			
	Хандаһан тухэл	1			
	Хандаһан тухэл	1			
	Хандаһан тухэл	1	1		
	Хандаһан тухэлэй уйлэ угэнуудые удхатайгаар хэрэглэлгэ.	1			
	Хандаһан тухэлэй уйлэ угэнуудые удхатайгаар хэрэглэлгэ.	1			
	Причастна тухэл	1	1		
	Причастна тухэл	1			
	Причастна тухэл	1			
	Х.х. Зохеолго	1			
	Причастинуудай юумэнэй нэрын удхатайгаар хэрэглэлгэ.	1			
	Причастинуудай юумэнэй нэрын удхатайгаар хэрэглэлгэ.	1			
	Причастинуудай юумэнэй нэрын удхатайгаар хэрэглэлгэ.	1			
	Причастинуудай зохилдол	1			
	Причастинуудай зохилдол	1	1		
	Причастинуудай зохилдол	1			
	Причастинуудай нюурта ба өөртэ хамаадал	1			
	Причастинуудай нюурта	1			

	ба өөртэ хамаадал				
	Причастинуудай нюурта ба өөртэ хамаадал	1			
	Х.х.Зохеолго	1	1		
	Деепричастна тухэл	1			
	Деепричастна тухэл	1			
	Деепричастна тухэл	1			
	Деепричастна тухэл	1			
	Деепричастинуудай илгарал	1			
	Деепричастинуудай илгарал	1			
	Деепричастинуудай илгарал	1			
	Причастна болон деепричастна тухэлнууд уургэ.эй	1			
	Причастна болон деепричастна тухэлнууд уургэ.эй	1			
	Причастна болон деепричастна тухэлнууд уургэ.эй	1	1		
	Х.х.Үгүүлэл	1			
	Зуйр угэ	1			
	Зуйр угэ	1			
	Зуйр угэнуудэй удхаараа илгарал ба бэшэлгэ	1			
	Зуйр угэнуудэй удхаараа илгарал ба бэшэлгэ	1			
	Зуйр угэнуудэй удхаараа илгарал ба бэшэлгэ	1			
	Нюурай зуйр угэнууд	1			
	Нюурай зуйр угэнууд	1			
	Зуйр угэнуудые хэлэгэдээ хэрэглэлгэ.	1			
	Х.х.Зохеолго	1	1		
	Дахуул угэнуудэй удха	1			

	шанар				
	Дахуул угэнуудэй удха шанар	1			
	Дахуул угэнуудэй илгарал	1			
	Дахуул угэнуудэй илгарал	1			
	Дахуул угэнуудэй илгарал	1			
	Дахуул угэнуудэй сэглэлтын тэмдэгууд	1			
	Х.х.Зохеолго	1	1		
	Холболто.	1			
	Холболто.	1			
	Юрын ба буридэмэл холболто.	1			
	Юрын ба буридэмэл холболто.	1			
	Холболто болон холболто угэнуудэй илгарал	1			
	Холболто болон холболто угэнуудэй илгарал	1			
	Ниилэлдуулһэн холболтонууд	1	1		
	Ниилэлдуулһэн холболтонууд	1			
	Ниилэлдуулһэн холболтонууд	1			
	Дахалдуулһан холболтонууд	1			
	Х.х.Зохеолго	1			
	Абья дуряаһан угэнууд	1			
	Абья дуряаһан угэнууд	1			
	Аянгалһан угэнууд	1			
	Аянгалһан угэнууд	1			
	Сэглэлтэ	1	1		
	Сэглэлтэ	1			

	Уйлэ угэ	1			
	Уйлэ угэ	1			
	Зуйр угэ	1			
	Дахуул угэ	1			
	Холболто	1			
	Аянгалһан угэнууд	1			
	Узэхэноо дабталга	1			
	Узэхэноо дабталга	1	1		
	Узэхэноо дабталга	1			
ХАМТАДАА		91	11		

БАГШЫН ХЭРЭГЛЭХЭ МЕТОДИЧЕСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Б.Б. Будаин, Б.Б. Гомбоев, С.Г. Будаин «Буряад хэлэн» 5-дахи класс Улан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.
2. Цыдыпов Ц.-Ж. Ц., Базарова Д.Б, Жамьянова Ц-Х.Ж «Буряад хэлэн» 6-7 класс Улан-Үдэ «Буряад номой хэблэл» 1993 он.
3. Д.Д. Доржиев, Р.Ц. Санжимитыпова «Буряад хэлэн» 8-9 класс Улан-Үдэ «Буряад номой хэблэл» 1993 он.
4. «Буряад хургуулийн програмнууд» Буряад хэлэн 5-11 класс Д.Д. Санжина, Г.Д. Будаева, Б.Б. Будаин Улан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.
5. Шарланова Н.Ц., Раднаева Е.Д. «Буряад хэлээр тестнүүд» Улан-Үдэ 2008 он.
6. Д.М. Бурхинов «Обобщение передового педагогического опыта» Улан-Үдэ 2001 он.
7. А.Б. Санжаева, Ж.Д. Намтаров «Буряад хэлэнэй грамматикаар даабаринууд болон тайлбаринууд» Улан-Үдэ «БГУ-гай хэблэл» 2006 он.
8. Бабу-Доржи Батоев «Буряад хэлэн» 5-9 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2005 он.
9. С.Ж. Мархаева «Буряад хэлэн тестнүүд» 5-7 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.
10. Д.Б. Базарова «Буряад хэлээр тестнүүд» Улан-Үдэ «Бэлиг» 2009 он
11. Дампилова Х.Д., Мархаева С.Ж. «Диктантнуудай суглуулбари» 5-9 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2002 он.
12. Даши-Нима Доржиев «Мүнөөнэй буряад хэлэн» Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2005 он.
13. Г.Н. Волков, Т.Д. Замбалова «Этнопедагогико» Улаан-Үдэ 2005 он.
14. Л.Д. Шагдаров «Буряад хэлэнэй бэшэгэй дүрим» Улаан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2009 он.

15. У-Ж.Ш. Дондуков, Б.Б. Лхасаранова «Учебник бурятского языка» Улан-Үдэ Издательство «Бэлиг» 2006 он.
16. «Буряад хэлэн» электронный учебник бурятского языка.
17. «Сельская школа опыт и перспективы» Улан-Үдэ «Издательство Бурятского госуниверситета» 2003 он.
18. «Трансформация социально-профессионального поведения работников образования» Улан-Үдэ «Издательство Бурятского госуниверситета» 2007 он.
19. «Буряад хэлэ, литература заалгын зарим асуудалнууд болон ерээдүйн хараа бодолнууд» Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.

НУРАГШАДАЙ УНШАХА ЛИТЕРАТУРА

1. Б.Б. Будаин, Б.Б. Гомбоев, С.Г. Будаин «Буряад хэлэн» 5-дахи класс Улаан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.
2. Цыдыпов Ц.-Ж. Ц., Базарова Д.Б, Жамьянова Ц-Х.Ж «Буряад хэлэн» 6-7 класс Улан-Үдэ «Буряад номой хэблэл» 1993 он.
3. Д.Д. Доржиев, Р.Ц. Санжимитыпова «Буряад хэлэн» 8-9 класс Улан-Үдэ «Буряад номой хэблэл» 1993 он.
4. Шарланова Н.Ц., Раднаева Е.Д. «Буряад хэлээр тестнүүд» Улан-Үдэ 2008 он.
5. А.Б. Санжаева, Ж.Д. Намтаров «Буряад хэлэнэй грамматикаар даабаринууд болон тайлбаринууд» Улан-Үдэ «БГУ-гай хэблэл» 2006 он.
6. Бабу-Доржи Батоев «Буряад хэлэн» 5-9 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2005 он.
7. С.Ж. Мархаева «Буряад хэлэн тестнүүд» 5-7 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» 2008 он.
8. Д.Б. Базарова «Буряад хэлээр тестнүүд» Улан-Үдэ «Бэлиг» 2009 он
9. Дампилова Х.Д., Мархаева С.Ж. «Диктантнуудай суглуулбари» 5-9 класс Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2002 он.
10. Даши-Нима Доржиев «Мүнөөнэй буряад хэлэн» Улан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2005 он.
11. Л.Д. Шагдаров «Буряад хэлэнэй бэшэгэй дүрим» Улаан-Үдэ «Бэлиг» хэблэл 2009 он.
12. У-Ж.Ш. Дондуков, Б.Б. Лхасаранова «Учебник бурятского языка» Улан-Үдэ Издательство «Бэлиг» 2006 он.
13. «Буряад хэлэн» электронный учебник бурятского языка